

**БЕЗГОТІВКОВА ЕКОНОМІКА: РЕАЛІЇ
ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ**

Романець Г. П.

здобувач вищої освіти ОС «Бакалавр»

Полтавський державний аграрний університет

Науковий керівник: Єгорова О.В., к.е.н., доцент

У сучасному світі технічний прогрес щодня вносить певні інновації в життя звичайних людей. Наразі нові технології створюються щоб допомогти людям у різних сферах: робота, здоров'я, відпочинок, економія часу тощо.

Досить вдалим прикладом є безготівкові розрахунки. Так, на сьогоднішній день у високорозвинених країнах готівкою користується приблизно 20% населення, а решта 80% надають перевагу розрахункам без участі готівки. В Україні відсоток користувачів готівковими розрахунками є дещо більшим, проте Нацбанк ставить за мету зменшувати обсяг готівкової маси [1].

Найпопулярнішим способом оплати без участі готівки є використання банківської платіжної пластикової або токенизованої картки. І, якщо з пластиковими картками все зрозуміло, адже вони в обігу досить давно, то токенизована банківська картка є відносно новим елементом у сфері грошового обігу. Токенизована картка не має матеріальної форми, адже вона зберігається у телефоні або годиннику, який оснащений технологією NFC.

Останнім часом пластикові карти поступово починають поступатися розрахункам за допомогою мобільних телефонів. Більшість банків по всьому світу виступають за розвиток платежів саме за допомогою мобільних додатків. Банки-лідери в Україні також відкрили для своїх клієнтів можливість оплачувати покупки за допомогою мобільного телефону. Для оплати потрібно просто розблокувати свій гаджет та в момент оплати піднести його до терміналу.

Основними перевагами використання «електронних» грошей є:

- захист від кишенькових злодіїв;
- економія часу при оплаті;
- можливість зробити переказ коштів миттєво;
- у період пандемії безконтактна оплата є значною гігієнічною перевагою;
- екологічність. Згідно проведених розрахунків на виробництво однієї купюри припадає 0,88619 викидів CO₂, така сама кількість викидів утворюється при проїзді на транспорті приблизно на відстань 10 км;
- зменшення витрат держави на емісію грошей. Вартість виготовлення купюр різна залежно від їх номіналу і рівня захисту. За даними Малинської фабрики, на якій виготовляють купюри, друк однієї гривні обходиться приблизно в 12 копійок, а найдорожча купюра з сучасними захисними елементами обходиться в 60 копійок (інформація до випуску купюри в 1000 гривень). До того ж, доки зноситься одна купюра номіналом 500 грн, зносяться

*«Актуальні питання сучасної економічної науки»:
матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції*

сім купюр номіналом 1 грн. Саме тому купюри малих номіналів почали замінювати монетами, бо вони мають значно довший термін дії [3];

– безготівковий обіг сприяє зміцненню економіки держави, оскільки вагомими об'єми тіньових операцій відбуваються за участі готівки, адже якщо гроші «рухаються» по банківським рахункам їх можна з легкістю контролювати, що робить фінансові операції більш прозорими і не дає платникам податків ухилятися від сплати податків;

– можливість заощаджувати кошти з функцією «кешбек». Кешбек – це повернення частини грошей за покупки, здійснені в інтернет-магазинах або програма лояльності, яка стимулює клієнтів здійснювати покупки за допомогою пластикової карти.

Недоліків при використанні безготівкових розрахунків майже немає, проте є ймовірність стати жертвою кібер-аферистів. Згідно статистики щодня шахраї віртуально викрадають у власників карт близько 2,5 млн. доларів [2].

Основними причинами, які сповільнюють перехід із готівкових розрахунків до безготівкових, є недовіра населення до банківської системи та небажання певної категорії населення опановувати нові навички (зокрема, це люди літнього віку).

Отже, перехід від готівки до безготівкового обороту має безліч позитивних переваг, тому економіці нашої країни він потрібен. Держава протягом останніх років сприяє зменшенню готівки в обороті, і досить позитивним є те, що населення «приймає» такі заходи, і таким чином економіка України в цьому напрямку швидко розвивається.

Список використаних джерел

1. Пігулка для економіки: як cashless впливає на фінансове здоров'я України? *дЕкономічна правда*: веб-сайт. URL: <https://www.epravda.com.ua/projects/interkassa/2020/11/4/666073/> (дата звернення 11.11.2020).

2. Найпоширеніші шахрайства з банківськими картками: як не попастися? *Твоє місто*: веб-сайт. URL: http://tvoemisto.tv/news/nayposhyrenishi_shahraystva_z_bankivskymu_kartkamy_yak_ne_popastysya_82728.html. (дата звернення 11.11.2020).

3. Екологічний "безконтакт", або Чому карткою краще? *Економічна правда*. веб-сайт. URL: <https://www.epravda.com.ua/projects/interkassa/2020/07/22/> (дата звернення 11.11.2020).